

L'Orquestra Simfònica Sant Cugat dirigida pel seu director titular, Josep Ferré.

L'orquestra Simfònica Sant Cugat interpreta per primer cop un concert de música programàtica

La música es pot classificar de moltes maneres. Una de les possibles és la distinció entre la música programàtica i la no programàtica. A la música programàtica o narrativa, el compositor tracta d'explicar una història; cada frase musical correspon a la descripció d'una part d'aquesta història. A la no programàtica, el compositor tan sols pretén "fer música" i causar emoció.

L'Orquestra Simfònica Sant Cugat ha realitzat aquest matí un recorregut per la música programàtica, amb composicions del finlandès Jean Sibelius i del txec Bedrich Smetana, i la banda sonora de la pel·lícula "Harry Potter", que el nord-americà John Williams ha compost per acompanyar la història que té lloc a l'Escola de Màgia i Bruixeria de Howgarts.

Aquest primer concert de la temporada 2004-2005 de l'Orquestra Simfònica Sant Cugat, que l'any 2006 assolirà el quinze aniversari, forma part de la programació del Teatre-Auditori del Centre Cultural Sant Cugat i compta amb la col·laboració de l'Ajuntament de Sant Cugat.

Música nacionalista

La primera peça interpretada és de Jean Sibelius (1865-1957), músic considerat nacionalista, moviment que va néixer en resposta

al predomini de la música alemanya a Europa -que esmorteïa la creativitat musical pròpia- amb l'objectiu de fer emergir la veu independent de cada país. Sibelius va inspirar-se especialment en el paisatge del seu país, *Finlàndia*. Precisament aquest és el nom de la primera obra que ha tocat l'Orquestra. Composta l'any 1899, Finlàndia va ser prohibida aleshores per les autoritats russes perquè suscitava un gran fervor patriòtic. Sibelius, a més de poemes simfònics (*En Saga, El cigne de Tuonela...*), és autor de música de cambra i vocal, obres per a piano, d'un centenar de cançons, cantates, de *Kullervo*, simfonia per a solistes, cor i orquestra, i d'un concert per a violí en re menor, que es considera l'últim concert romàntic.

Bedrich Smetana, compositor de primera de la Txèquia del segle XIX -com també ho era Antonin Dvorak-, ha estat qualificat també de músic nacionalista per la influència que les seves cançons tenen de les danses i cants del seu poble i en els paisatges de la seva Bohèmia natal. Smetana (1824-1884), és autor de la segona peça que ha interpretat l'Orquestra, *Ma vlast* (La meua pàtria, 1874-79), cicle de sis poemes simfònics. Compositor i pianista txec, Smetana va escriure òpera (*La nívya venuda, Les dues vídues, Dalibor, Libuse...*) i nombroses obres de cambra

L'Orquestra Simfònica Sant Cugat aquest matí, durant la interpretació de "Finlàndia", de Sibelius.

(destaca el quartet autobiogràfic *De la meua vida*).

Banda sonora de la pel·lícula de Harry Potter

Finalment, l'Orquestra ha interpretat una suite de diferents temes de la banda sonora de la pel·lícula de Harry Potter, de John Williams (Nova York, 1932), autor de la majoria de pel·lícules de

Spielberg, com *E.T., La llista de Shindler i Parc Juràssic*, entre moltes altres. Williams és de formació clàssica però les seves composicions també s'apropen al jazz i a la música popular.

En els concerts de l'Orquestra Simfònica Sant Cugat, la música catalana acostuma a tenir-hi un lloc. Des dels seus inicis, el seu director, Josep Ferré, s'ha proposat divulgar

el patrimoni de la cançó catalana; el concert d'avui ha acabat amb dues sorpreses, en primer lloc la interpretació de "La filadora", en una versió per orquestra, i en segon lloc de la sardana "El tomb dels esmolets", composta pel santcugatenc Josep Carbonell; l'obra s'havia interpretat a França però la d'avui ha estat l'estrena a casa nostra.

Els músics mostren els seus instruments als nens i nenes que assisteixen a l'audició per a les escoles.

La funció pedagògica de l'Orquestra

Un dels objectius de l'Orquestra de Sant Cugat és fer pedagogia musical. Així, el passat dijous, dia 14 d'octubre, alumnes del Taller Jeroni de Moragas, del CEIP Pins del Vallès, del CEIP la Sinia (Cerdanyola) i de l'IES Sant Cugat ja van assistir a aquest concert al mateix Teatre-Auditori, i van tenir el privilegi de rebre explicacions de la responsable de l'àrea pedagògica de l'Orquestra, Núria Serraïma, del director, Josep Ferré, i d'alguns dels instrumentistes. Els alumnes, per la seva part, van poder posar-los qüestions que, en alguns casos, ja havien preparat a l'aula (Els professors de música reben amb antelació un dossier pedagògic amb comentaris de l'obra així com amb suggeriments sobre activitats per fer).

D'altra banda, la Fundació Música Simfònica i de Cambra, a la qual pertany l'Orquestra Simfònica Sant Cugat, organitza, també amb finalitat pedagògica, el proper 27 i 28 de novembre, una nova edició de les Trobades de Música Simfònica, un cap de setmana d'"immersió" musical, adreçat a joves de 14 a 21 anys, que es clou amb un concert a l'Aula Magna de l'Escola Municipal de Música de Sant Cugat.

Els músics

Els músics que han interpretat els concerts d'avui són: Anna Calvo Turull, Carles Miró Altimira, Itziar Aguirre Rodríguez, Jean Claude Berçot, Alejandro Violant i Holz, Geert Hendrik Krosenbrink, Beatriz Lizarte Martín, Yayoi Kagoshima, Maria Ugarte Lopez-Herce, Borja Mascaró Vidal, Meritxell Nicolau Teixidó, Lutz Mittermüller, Maria Pujós, Joan Plana Nadal, Yana Zvyeva, Elisenda Prats Bruguera, Ofelia Roca Bonnin, Joan Bosch Daniel, Pere Esplugas Matas, Elisabeth Franch Moncunill, Rebeca Jane Macauley, Jordi Nabona, Albert Flores Freixanet, Marta Quintana, David Franch Lligoña, Julià Borràs i Querol, Maria Eckart Pla, Sara Guri Casallachs, Marta Vila, Nerea de Miguel, Carles Rambla Tió, Pere Charles Pradas, Franco Molinari, Mayte Santos Pérez, Paula Sirvent Raga, Francesc Castillo Martínez, Pep Bonachera Fernández, Josep Mira i Olcina, Toni Rocosa Girbau, Enric Santamaria Pérez, Xiaohan Xu, Ignacio Zamora Rodríguez, Sebastià Rio Serracarbasa, Juan Miguel Marzá, Catalina Terrasa Garau, Josep Juan i Pomes, Momo Ko Furukawa, Matthew Simon, Enric Mestre Gras, Oriol Ferré i Puntos, John Dubuclet, Juan Rodriguez Poveda, Mario Markovich, Quim Solé Escobar, Santi Galan, Joan Manel Chouciño. ■

Director: Josep Ferré.
Regidor: Roger Rocavert.
Administració: Núria Serraïma i Isabel Sorando.

Música programàtica?

La música programàtica, coneguda també per descriptiva, ha estat present en la història de la música des dels seus inicis. El segle romàntic va ser el seu moment d'or. Després de les composicions de Beethoven, es va veure el potencial que tenia la música per expressar sentiments i altres coses no estrictament musicals. Franz Liszt va ser un dels primers a parlar clarament sobre la música programàtica i en va ser un dels grans defensors. Va dir en una ocasió que "gràcies al programa, la música instrumental pot adquirir alguns aspectes característics semblants als que ofereixen les diverses estructures poètiques. Una vegada explotats aquests recursos, la música podrà adquirir insospitades riqueses. En la música programàtica, la repetició, l'alternança, la variació de les idees musicals, modulacions i altres es

justifiquen per la seva correlació amb una idea poètica".

Liszt i tota una sèrie de músics de l'època -entre ells Wagner- estaven il·lusionats en la música amb argument; era una autèntica novetat. S'autoanomenaven els portadors de la "música del futur". Tenien raó si tenim en compte que totes les músiques de cinema del segle XX i XXI deuen els seus orígens a aquest pensament i també, en bona part, a la seva estètica.

De fet, a mitjan segle XIX el món musical alemany es va veure dividit entre els seguidors de la música programàtica i els que es mostraven puristes i deien que la música havia de ser sempre absoluta, sense cap idea externa. Brahms era un representant

d'aquest vessant més tradicionalista; era un gran defensor de les formes heretades del classicisme i de Beethoven. També el crític musical **Eduard Hanslick** tenia

unes idees força clares al respecte. Va escriure un tractat anomenat "De la bellesa musical" amb l'objectiu de deixar clar que la música només podia ser un art absolut i que qualsevol cosa afegida era una distorsió.

Deixant de banda les discussions estètiques d'aquestes dues branques del segle XIX, totes dues amb grans compositors i amb obres de la màxima importància, comentem quines són les obres més emblemàtiques que van sorgir en aquells anys.

Potser la primera obra romàntica programàtica és la Simfonia Pastoral de Beethoven. De totes maneres no és encara l'ideal de Liszt, segons el qual la música ha d'avançar compàs a compàs en correlació amb un argument. Les formes clàssiques s'hi fan sentir. La Simfonia Fantàstica de Berlioz ja suposa un pas més enllà; a més a més inclou una cosa nova: l'autobiografia explicada a la música. Berlioz ens explica els seus somnis, amors i desamors amb la música.

L'ideal de la música programàtica troba un gènere perfecte: el poema simfònic. El primer escrit mai va ser El que se sent a la muntanya, de Franz Liszt, basat en un text de Victor Hugo. Van ser molts els compositors que, des de llavors, es van interessar pel poema simfònic. Uns quants factors ho afavorien: el desenvolupament de les orquestres, que suposava tenir a l'abast un nou ventall de recursos tímbrics, i l'aparició d'uns compositors de fora de la tradició alemanya que parlaven de les seves llegendes antigues i les seves danses. Pensem que són els anys d'eufòria nacionalista a Europa. Països com Txèquia, Rússia, Noruega, Finlàndia i altres, entraven de cop a la Història dels grans de la música.

Bedrich Smetana, amb el seu cicle de sis poemes simfònics Ma Vlast, va expressar l'amor a la seva terra a partir de la descripció musical de símbols del seu país, Bohèmia. Jean Sibelius, un xic més tard, va esdevenir un símbol de la lluita contra la dependència russa de Finlàndia gràcies al seu poema simfònic titulat Finlàndia.

I així, la música programàtica promoguda per Liszt ha continuat tenint molts adeptes fins als nostres dies.

Raimon Romani

Carles Miró

Violinista de l'Orquestra

-Des de quan toca a l'Orquestra Simfònica Sant Cugat?

-Des de la seva fundació, ara fa tretze anys.

-Com veu l'evolució de l'Orquestra en tots aquests anys?

-Ha fet un camí molt positiu, tant pel que fa a la gestió com a la qualitat musical. A diferència d'altres formacions de característiques similars, té un esperit d'innovació constant, com ho demostren les diferents propostes de fusió de música simfònica amb altres estils.

-Vostè és cap dels segons violins de l'Orquestra. Quines particularitats té aquesta figura?

-El cap dels segons violins forma part del primer quartet de l'orquestra -concertino, cap de segons, cap de violes i cap de violoncel·ls-, lidera el conjunt de segons violins i és l'interlocutor entre el director i tots ells.

La figura del cap és important en el moment de prendre decisions tècniques com ara com tocar un passatge, en el control de les dinàmiques dins la pròpia corda, i a l'hora de mantenir l'ordre i disciplina artística del grup.

-Es dedica a alguna altra activitat, a part de la música?

-El meu hobby és fer música, i he tingut la sort que pugui ser la meua professió. Dono classes de violí a l'Escola municipal de música de Girona i a l'Escola municipal de música Victòria dels Àngels de Sant Cugat. També estúdio direcció d'orquestra amb el mestre Antoni Ros Marbà i amb Manel Valdivieso al Conservatori del Liceu, i des de l'any passat col·laboro com a director amb la Jove Orquestra Simfònica del Baix Llobregat. També m'interessa la composició, però no m'hi puc dedicar gaire.

-A més de l'Orquestra de Sant Cugat, toca en alguna altra formació?

-Participo i he format part de diferents formacions de música de cambra. Faig música d'estils ben diferents: peces d'autors contemporanis, flamenc, jazz, música sefardí, musical americana...

-Si tota la música hagués desapareixer, i pogués salvar una partitura, quina triaria?

-Les partites i sonates de Bach per a violí sol, juntament amb els capritxos de Paganini i les sonates d'Ysaÿe, que formen part de la maleta de coneixements que qualsevol violonista ha de dur. També hauria de salvar totes les obres de Mozart, les de cambra, les vocals i les simfòniques, i si encara fos possible, "Let it be" dels Beatles i "Purple Haze" de Hendrix.

Propers concert de l'Orquestra

- **28 de desembre, 22:00 hores:** Concert de Nadal. Festival de valsos i danses. Valsos, marxes i polques de la família Strauss. Teatre-Auditori Sant Cugat.
- **29 de desembre, 22:00 hores:** Concert de Nadal. Festival de valsos i danses. Teatre-Auditori Sant Cugat.
- **11 de febrer:** El món de l'òpera. Teatre-Auditori Sant Cugat.
- **23 d'abril:** Concert de Sant Jordi. Música de pel·lícules. Teatre-Auditori Sant Cugat.

Programació del Teatre-Auditori

- **23 d'octubre:** Dinamita al teatre. El Tricicle.
- **5 de novembre:** Romeu i Julieta, de Charles Gounod. Cor Amics de l'Òpera de Sabadell i Orquestra Simfònica del Vallès.
- **13 de novembre:** VII Festival de poesia catalana a Sant Cugat.
- **20 de novembre:** Mientes + K parpadeas. Color Dansa.
- **21 de novembre:** Metàl·lics. Spanish Brass.
- **26 de novembre:** 4D Òptic, de Javier Daulte.
- **27 de novembre:** Loft. Nats Nus (dansa).
- **10 de desembre:** 84 Charing Cross Road. De Helene Hanff.
- **12 de desembre:** Des Ban Dada. Leandre & Beat Band.
- **18 de desembre:** Enríque Morente en Concert.
- **28 i 29 de desembre:** Concert de Nadal. Festival de valsos i danses. Orquestra Simfònica Sant Cugat.

PATROCINADORS:

Patrocinador Fundador

COL.LABORADORS

SOCIS PROTECTORS:

Amat Finques
AUX VYD	Gaes Centres Auditius
Gràfiques Celler	Sant Cugat Comerç
Sprint Idiomes
Carnisseries Tubau
Carré Mobles
Ferreteria El Pont	Milar Tobella
Perruqueria Manolo Guillén
Rodó Interiors	Squash Club Sant Cugat
TMA Sánchez
Trade Center Sant Cugat

Número 6.
Dipòsit legal: B-50580-2003.

Edita: Fundació Privada Música Simfònica i de Cambra.
Presidenta: Flora Puntos i Cabero
Carrer dels Marges, 25, local.
08190 SANT CUGAT DEL VALLÈS.

Tel. 935893194/935893193 • Fax. 93 589 32 54
music@simfonica.net
www.simfonica.net
Direcció: Daniel Romani.
Disseny: Isabel Núñez.

Fotografia: Mané Espinosa.
Il·lustració: Marta Balaguer.
Impressió: Gestetner.